

Vår saksbehandler
Thor E. Lexow

Vår dato
2024-01-31
Deres dato

Vår referanse
TEL
Deres referanse

Direktoratet for byggkvalitet

VKEs innspill til forskriftsendringer for kvalifikasjonskravene i plan- og bygningslovgivningen

VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi, er en arbeidsgiverforening som organiserer ventilasjons-, kulde- og varmepumpebedrifter. VKE har i dag 230 medlemsbedrifter i hele verdikjeden. VKE er en bransjeforening i NHO Byggenæringen og tilsluttet NHO.

Vi viser til DiBKs oppdrag med å utarbeide utkast til høringsnotat med forslag til lov- og/eller forskriftsendringer i kvalifikasjonskravene til ansvarlige foretak (oppdrag 15/23).

Generell tilbakemelding om for kvalifikasjonskrav

VKE mener at det er et behov for et kvalitetsløft i bransjen. VKE arbeider for det skal bli enklere å drive seriøst og at seriøse bedrifter vinner frem. I det ligger også oppgaven å jobbe frem og støtte tiltak som gjør at useriøse aktører blir tatt.

En lovregulering av yrkene varmepumpe- og kuldetechniker og ventilasjonstekniker vil bidra til at tekniske installasjoner i bygg og industri blir utført forsvarlig, fungerer som prosjektert og redusere omfanget av person- og byggskader.

For at offentlige og private bestillere enkelt skal kunne få informasjon om foretakenes kompetanse, anbefaler også vi at det opprettes et kvalifikasjonsregister.

1. Må det stilles kvalifikasjonskrav til alle ansvarlige foretak?

VKE mener at det må stilles kvalifikasjonskrav til alle ansvarlige foretak som søker om sentral godkjenning og som erklærer ansvarsrett i byggesaker og dermed tar det offentligrettslige ansvar for de oppgitte fagområdene.

VKE mener kompetanse i alle ledd er avgjørende for kvaliteten i prosjektene. Vi mener det må stilles kvalifikasjonskrav både til prosjekterende og utførende og at kompetansen faktisk benyttes i tiltaket.

Kvalifikasjonskrav for arbeid med elektriske anlegg er regulert gjennom forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (FEK). Arbeid på elektriske maskiner som ventilasjonsanlegg, kuldemaskiner og varmepumper faller utenfor denne forskriften da de omfattes av maskinforskriften. Maskinforskriften stiller krav til den ferdigstilte maskinen og samsvarserklæring med CE-merking, men forskriften ikke setter ikke krav til kompetanse til maskinbygger.

VKE mener at den den som bygger varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner som omfatter elektrisk drevne ventilasjonsanlegg, kuldemaskiner og varmepumper må ha fagbrev som ventilasjonstekniker eller kulde- og varmepumpetekniker. Ufaglærte kan utføre mindre arbeider på anlegg dersom dette utføres på sikkerhetsmessig forsvarlig måte under ledelse av faglig ansvarlig i virksomheten.

2. Er kravene på viktige og kritiske områder treffsikre og forståelige?

VKE mener at tiltaksklassene ikke er inndelt på en hensiktsmessig måte når det gjelder fagområdene varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner.

VKE mener at foretaket må ta ansvar for tiltaket og benytte riktig kompetanse i hvert enkelt ledd i byggefasen. Det er ikke tilstrekkelig at foretaket har en kompetent faglig ledelse dersom nødvendig kompetanse ikke benyttes i det konkrete byggetiltaket. Vi anbefaler at veiledningstekstene til byggesaksforskriften som er formulert som krav bør flyttes til forskriftsteksten. Dette vil gjøre det enda klarere at kompetansen faktisk skal benyttes i tiltaket.

3. På hvilke fagområder er det avgjørende med kvalifikasjonskrav?

Feil på varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner kan føre til både dårlig inneklime og unødig energibruk. Godt inneklime er et viktig aspekt ved byggkvalitet. Det er avgjørende at fagområdene varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner har klare og dokumenterbare kvalifikasjonskrav.

VKE mener at kontroll og tilsyn er verktøy for å oppdage byggfeil i alle prosjektets stadier og for å oppdage useriøse aktører.

4. Kan tiltaksklasseinndelingen endres og/eller fjernes?

VKE mener at en tredeling av tiltaksklasser som vi har i dag er hensiktsmessig.

Det er i midlertidig viktig å revidere kriteriene som deler inn tiltaksklassene for varme- og kuldeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner. Dagens tiltaksklasser er ikke delt inn i reelle risikoklasser, men ytelser (kW og m³/h) som ikke gir noe videre beskrivelse av omfang og kompleksitet. For tekniske anlegg som benytter kuldemedium bør det utredes hvordan tiltaksklassene kan inndeles etter type kuldemedium, giftighet, brannfarlig og fyllingsmengde.

5. Kan det gjøres tiltak for å sikre at kompetansen er til stede i tiltaket?

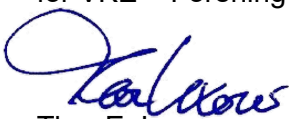
Det er lovregulerte kompetansekrav for å installere, vedlikeholde eller demontere anlegg med visse fluorholdige gasser (f-gasser) etter produktforskriften kap. 6a. Men det mangler lovregulerte kompetansekrav for arbeid med alle andre typer kulde- og varmepumpeanlegg.

Alle virksomheter som jobber med elanlegg og elektrisk utstyr må være registrert i Elvirksomhetsregisteret før de lovlig kan tilby og utføre arbeid. Intensjonen med registreringsplikten er å få oversikt over de aktører som skal undergis tilsyn.

VKE mener at man bør ha et register som tilsvarende eller utvider Elvirksomhetsregisteret hos DSB med registrering av virksomheten, arbeidsoppgaver, faglig ansvarlig og kompetansebevis/godkjenninger.

Byggesaksforskriften skal sikre at det føres effektivt og systematisk tilsyn med at tiltak gjennomføres i samsvar med plan- og bygningsloven. Økt tilsyn på byggeplass vil bidra til å sikre at kompetansen er til stede i tiltaket.

Med hilsen
for VKE – Foreningen for ventilasjon, kulde og energi

Thor E. Lexow
Administrerende direktør